

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

КАФЕДРА НЕВРОЛОГІЇ

Затверджено
Першим проректором
з науково-педагогічної роботи
доц. Тетяна СОВІНИНКО

“03” 08 2023 р.

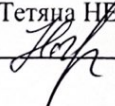
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ

« АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДИТЯЧОЇ НЕВРОЛОГІЇ »

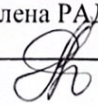
ВБ 1.72

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 228 «Педіатрія»

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
неврології
протокол № 18
від «28» квітня 2023 р.
Завідувач кафедри
проф. Тетяна НЕГРИЧ

Затверджено
профільною методичною комісією
з терапевтичних дисциплін
протокол № 3
від «04» травня 2023р.
Голова профільної методичної комісії
проф. Олена РАДЧЕНКО

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Тетяна Негрич, завідувач кафедри неврології, професор, д.м.н.,
Наталія Малярська, завуч кафедри, доцент, к.м.н.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Завідувач кафедри внутрішньої медицини №1, Львівського національного медичного
університету імені Данила Галицького,
д.м.н., професор

Орест Абрагамович

Завідувач кафедри педіатрії №1 Львівського національного медичного університету імені
Данила Галицького,
д.м.н., професор

Сергій Няньковський

№п/п	Зміст внесених змін(доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітка
1.	Доповнення та деталізація компетентностей(згідно вимог Стандартів вищої освіти).	28.04.2023 року, протокол №18	
2.			

Завідувач кафедри неврології

проф.. Тетяна Негрич

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології» відповідно до Стандарту вищої освіти другого(магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 228 «Педіатрія» освітньої програми магістра медицини.

Навчальну дисципліну за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології» вивчають студенти V курсу медичного факультету під час IX-X навчальних семестрів. Для цього предмету передбачено 60 академічних годин, що відповідає 2,0 кредитам ECTS.

Структура навчальної дисципліни	КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ, ГОДИН, З НИХ			Рік навчання семестр	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій	Практич. заняття			
Назва дисципліни: «Актуальні проблеми дитячої неврології»	2 кредити/ 60год.	-	26	34	5 курс (IX-X семестр)	залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології» є: закономірності функціонування нервової системи при різних клінічних проявах захворювань нервової системи.

Міждисциплінарні зв'язки:

Навчальна програма дисципліни за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології» за своїм змістом ґрунтується на вивченні студентами фізіології та патологічної фізіології, анатомії людини та патологічної анатомії й інтегрується з дисциплінами пропедевтичних дисциплін терапевтичного профілю, фармакології, радіології; інтегрується з іншими клінічними дисциплінами (внутрішньою медициною, нейрохірургією, онкологією, психіатрією, медичною генетикою, тощо); проходить диференціацію - формування окремих напрямків неврологічної науки, що мають самостійні міжнародні організації:- епілептіологія; цереброваскулярна патологія; нервово-м'язові хвороби; мігрень та головний біль; паркінсонологія; вчення про розсіяний склероз та демієлінізуючі хвороби; дегенеративно – дистрофічні захворювання головного мозку.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології» є:

1.1.Метою дисципліни є створення у студентів цілісного уявлення про основні теоретичні і методичні проблеми неврології і набуття практичних навичок використання їх в клінічних умовах.

1.2.Основним завданням навчальної дисципліни за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології» є: вміння формулювати клінічний діагноз (провести огляд неврологічного статусу, призначати необхідні лабораторно-інструментальні методи дослідження, надавати невідкладну допомогу при основних неврологічних захворюваннях, розробляти реабілітаційні та профілактичні заходи

1.3.Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології».

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна за вибором забезпечує набуття студентами компетентностей:

-загальні: ЗК1,ЗК2, ЗК3,ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15.

-спеціальні(фахові, предметні): ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10,

ФК11, ФК16,ФК21,ФК24,ФК25.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності:					
1.	ЗК1	Зн1	Ум1	К1	АВ1
2.	ЗК2	Зн1	Ум3	К2	АВ3
3.	ЗК3	Зн1	Ум2	К1	АВ1
4.	ЗК4	Зн2	Ум2		АВ2
5.	ЗК5		Ум3		АВ2
6.	ЗК6	Зн1	Ум3	К1	АВ1
7.	ЗК7	Зн2	Ум3	К1	АВ2
8.	ЗК8	Зн1	Ум3	К1	АВ2
9.	ЗК10	Зн2	Ум3	К2	АВ3
10.	ЗК11	Зн2	Ум2	К2	АВ2
11.	ЗК12	Зн2	Ум3		АВ3
12.	ЗК13	Зн2	Ум1	К1	АВ1
13.	ЗК14	Зн1	Ум2	К1	АВ3
14.	ЗК15	Зн2	Ум3		АВ3

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1.	ФК1	Зн2	Ум3	К2	АВ2
2.	ФК2	Зн2	Ум3		АВ1
3.	ФК3	Зн2	Ум3		АВ2
4.	ФК4	Зн2	Ум2	К1	АВ1
5.	ФК5	Зн2	Ум1	К1	АВ1
6.	ФК6	Зн2	Ум3	К1	АВ1
7.	ФК7	Зн2	Ум3	К1	АВ2
8.	ФК8	Зн2	Ум3	К1	АВ2
9.	ФК9	Зн2	Ум2	К1	АВ2
10.	ФК10	Зн1	Ум3	К1	АВ1
11.	ФК11	Зн2	Ум3	К1	АВ2
12.	ФК16	Зн2	Ум1	К1	АВ1
13.	ФК21	Зн2	Ум3	К2	АВ2
14.	ФК24	Зн1	Ум2	К1	АВ1
15.	ФК25	Зн2	Ум2	К2	АВ3

Результати навчання для дисципліни: ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН14, ПРН16, ПРН17, ПРН21, ПРН24, ПРН25, ПРН27, ПРН28.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології». На вивчення навчальної дисципліни за вибором відводиться 2,0 кредити ECTS – 60 годин.

Програма навчальної дисципліни за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології» структурована тематично:

Тема 1. Судинна патологія головного та спинного мозку.

Вілізієве коло. Авторегуляція мозкового кровообігу. Класифікація судинних захворювань головного мозку (за МКХ-10). Етіологія (атеросклероз, артеріальна гіпертензія, їх поєднання та інші). Чинники ризику (провідні-артеріальна гіпертензія, захворювання серця, ТІА; можливі-інтоксикація нікотином, зловживання алкоголем, надмірна маса тіла, стать, вік, спадкова схильність та інші). Патогенез. Транзиторні ішемічні атаки. Гіпертонічні церебральні кризи. Гостра гіпертонічна енцефалопатія. Патогенез (атеротромбоз, атеросклероз, кардіоемболія, лакунарний інфаркт, коагулопатія). Тромботичний, нетромботичний, емболічний. Морфологічні і біохімічні основи ішемічного інсульту. Клініка (прогресуючий, завершений інсульт; та у залежності від судини, де відбулося ураження). Варіанти ішемічного інсульту (лакунарний, геморагічний, змішаний, псевдобульбарний, «дзеркальний», псевдоінсульт).

Тема 2 . Епілепсія і неепілептичні пароксизмальні розлади.

Епілепсія. Патогенетична суть епілептичного осередка в розвитку захворювання. Значення ендogenous і екзогенного факторів, що беруть участь у формуванні цього вогнища. Класифікація епілептичних нападів: генералізовані, парціальні і парціально-генералізовані. Принципи диференційованого лікування епілепсії. Епілептичний статус (діагностика, невідкладна допомога).

Неепілептичні пароксизмальні стани. Стани з корчами: спазмофілія, фебрильні корчі, токсичні корчі, істеричні пароксизми. Стани без корчів: вегетативні пароксизми, мігрень, синкопи. Диференціальна діагностика епілепсії і неепілептичних пароксизмальних станів. Лікування пароксизму та лікування у міжприступний період.

Тема 3. Перинатальна енцефалопатія.

Етіологічні фактори (внутрішньоутробні, родова травма, ураження головного мозку у ранньому післяродовому періоді). Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія (гострий період, відновлювальний період).

Дитячий церебральний параліч, клінічні форми – спастична, геміплегічна, атактична, квадріплегічна, гіперкінетична. Діагностика. Лікування (медикаментозне, немедикаментозне). Профілактика.

Тема 4. Інфекційні ураження нервової системи. Гостра респіраторна хвороба COVID-19 спричинена корона вірусом SARS-COV-2.

Енцефаліти. Класифікація. Первинні енцефаліти: епідемічний, кліщовий весняно-літній, герпетичний. Вторинні енцефаліти: ревматичний (мала хорея), поствакцинальний, при вітряній віспі, корі, краснусі. Клініка, перебіг, форми захворювання, діагностика.

Ураження нервової системи при грипі (грипозний геморагічний енцефаліт, енцефалопатія). Інфекційна енцефалопатія – дисциркуляторно-дистрофічні зміни головного мозку без виражених вогнищевих уражень з переваженням в клініці астеничних проявів, вегетативної дистонії, інтракраніальної гіпертензії. Перебіг, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика. НейроСНІД. Етіологія, патогенез, ключові клінічні прояви: деменція, гострий менінгоенцефаліт і атиповий асептичний менінгіт, мієлопатія, ураження периферичної нервової системи.

Ураження нервової системи, пов'язані з інфекціями, що розвиваються на фоні імунodefіциту, викликані токсоплазмозом, вірусом простого герпесу, цитомегаловірусною інфекцією, паповавірусом, грибами (криптококи, кандидоз). Пухлини центральної нервової системи при СНІДі: первинна лімфома, саркома Капоші. Порушення мозкового кровообігу у хворих на СНІД. Діагностика неврологічних проявів СНІДу. Лікування. Прогноз. Профілактика.

Туберкульоз нервової системи. Туберкульозний менінгіт (клініка, перебіг, дані ліквору). Туберкульозний спондиліт, солітарні туберкуломи головного мозку. Діагностика, сучасні методи лікування, профілактика.

Тема 5. Головний біль: первинний, вторинний. Інші види болю.

Етіологія та механізми головного болю: судинний, ліквородинамічний, невралгічний, м'язового напруження, психалгічний, змішаний. Класифікація. Нозологічні форми головного болю: мігрень, біль м'язового напруження, пучковий біль. Диференціальна діагностика, принципи лікування.

Мігрень-етіологія, сучасні механізми патогенезу. Клінічні форми (проста мігрень – без аури, асоційована), діагностика, диференційований діагноз, принципи лікування (в період приступу та у межприступний період). Головний біль при синдромі внутрічерепної гіпотензії та синдромі внутрі-черепної гіпертензії (етіопатогенетичні фактори, суб'єктивні дані, клінічні та інструментальні дані).

Тема 6. Патологія ВНС: астенічний синдром, психо-вегетативний синдром, панічна атака.

Тема 7. Захворювання периферичної нервової системи.

Клінічна класифікація захворювань периферичної нервової системи.

Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи. Шийний рівень: рефлекторні синдроми (цервікаго, цервікалгія; цервікокраніоалгія або синдром задньої хребетної артерії і цервікобрахіалгія з м'язотонічними, вегетативно-судинними або нейро-дистрофічними проявами). Корінцеві синдроми (дискогенні ураження корінців радикулопатії). Корінцево-судинні синдроми (радикулоішемія). Грудний рівень; рефлекторні синдроми (торакаго, торакалгія з м'язо-тонічними вегетативно-вісцеральними або нейро-дистрофічними проявами).

Корінцеві синдроми (дискогенні ураження корінців - радикулопатії). Попереково-крижовий рівень: рефлекторні синдроми (люмбаго, люмбалгія, люмбоішалгія з м'язовотонічними, вегетативно-судинними або нейро-дистрофічними проявами). Корінцеві синдроми (дискогенні ураження корінців - радикопатії). Корінцево-судинні синдроми (радикулоішемія).

Ураження черепних нервів. Невралгія трійчастого та інших черепних нервів. Нейропатія лицьового нерва, невропатія інших черепних нервів.

Ураження окремих спинномозкових нервів. Травматичні ураження верхніх кінцівок: променевого, ліктьового, серединного, шкірно-мязового та інших нервів. На нижніх кінцінках: стегнового, сідничного, малогомілкового, великогомілкового та інших.

Плексопатії. Травми сплетінь: шийного, верхнього плечового (параліч Ерба-Дюшенна); нижнього плечового (параліч Дежеріна-Клюмпке); плечового (тотально); попереково-крижового (частково або тотально).

Компресійно-ішемічні мононевропатії (найчастіше тунельні синдроми). На верхніх кінцінках: синдром зап'ястного каналу (серединний нерв); синдром каналу Гієна (ліктьовий нерв). На нижніх кінцінках: синдром тарзального каналу (малогомілковий нерв); парестетична мералгія Рота-Бернгарда (защемлення підпупартовою зв'язкою бокового шкірного нерва стегна). Множинні ураження корінців нервів.

Тема 8. Спадкові захворювання нервової системи.

Сучасні принципи класифікації. Нервово-м'язові захворювання. Прогресуючі м'язові дистрофії. Міопатії: псевдогіпертрофічна Дюшенна, ювенільна Ерба-Рота, плечово-лопаточно-лицьова Ландузі-Дежеріна; аміотрофії: спінальна Вердніга-Гоффмана, спінальна Кугельберга-Веландера, невральна Шарко-Марі.

Міотонії. Вроджена міотонія Томсона. Дистрофічна міотонія Россолімо-Штейнерга-Куршманна. Міастенія. Міастенічні синдроми.

Пароксизмальна міоплегія. Синдром пароксизмальної міоплегії.

Екстрапірамідна дегенерація. Гепатоцеребральна дегенерація – хвороба Коновалова-Вільсона: патогенез, клінічні синдроми, діагностика, лікування). Хвороба Гентінгтона (патогенез, провідні клінічні синдроми, діагностика, лікування). Сучасні біохімічні аспекти хвороби Паркінсона та її лікування.

М'язові дистонії (первинні спадкові, вторинні внаслідок органічних захворювань мозку), етіологія, принципи лікування. Спинноцеребеллярні атаксії. Спадкова атаксія Фридрейха. Спадкові спиноцеребеллярні атаксії. Пірамідна дегенерація. Спадкова спастична параплегія (хвороба Штрюмпеля). Принципи лікування.

Тема 9. Демієлінізуючі захворювання нервової системи.

Гострий розсіяний енцефаломієліт. Розсіяний склероз. Сучасна теорія патогенезу (аутоімунне захворювання, генетична схильність). Патоморфологія (числені вогнища демієлінізації у головному та спинному мозку). Ранні симптоми. Основні клінічні форми (церебральна: стовбутова, мозочкова, оптична, гіперкінетична, спінальна, цереброспінальна). Тріада Шарко. Пентада Мамбурга. Форми перебігу хвороби. Диференціальна діагностика.

Лікування (у період загострення – обмінний плазмаферез, пульс-терапія кортикостероїдами, цитостатики, десенсибілізуюча терапія, антигістамінні препарати, антиоксиданти; у період ремісії – інтерферони – препарати, які покращують трофіку нервової системи, судинні препарати.

Підгострий склерозуючий паненцефаліт. Лейкодистрофії: метахроматична, глобоїдно-клітинна, суданофільна, експрес-методи діагностики.

Тема 10. Соматоневрологічні синдроми.

Соматоневрологічні синдроми, які виникають в результаті порушення метаболізму нервової системи, гіпоксії, патологічних рефлексорних імпульсів при соматичних захворюваннях людини. Соматоневрологічні синдроми, які найчастіше зустрічаються: астеничний, вегетативної дистонії, полінейропатичний, нервово-м'язових порушень. Соманеврологічні синдроми при захворюваннях легень, серця, системи крові, травного каналу, печінки, нирок, ендокринної системи, колагенозах.

Паранеопластичний синдром. Лікування. Профілактика.

Тема 11. Невідкладні стани: розлади свідомості, епілептичний напад, епілептичний статус, асфіксія новонародженого, гіпертензивний криз, гостра церебральна недостатність.

Надання невідкладної допомоги при коматозних станах різного генезу. Надання невідкладної допомоги при епілептичному випадку та у випадку епілептичного статусу. Надання невідкладної допомоги при шоку. Тактика поведінки лікаря при різних варіантах синкопальних станів. Психомоторне збудження. Надання невідкладної допомоги при гострих ураженнях головного, спинного мозку та периферичного відділу нервової системи судинного, інфекційно-запального, інфекційно-алергічного, дегенеративного, пухлинного, травматичного, інтоксикаційного генезу. Ураження нервової системи при отруєннях токсичними, нейротропними речовинами. Електротравма, переохолодження та перегрівання. Гостра неврологічна патологія при метаболічних порушеннях (цукровому діабеті, порушенні функції нирок, печінки, щитовидної залози, наднирників, порфірії, гострому панкреатиті тощо). Вікові особливості перебігу невідкладних станів в неврології. Смерть головного мозку.

Тема 12. Функціональна діагностика захворювань нервової системи.

Клінічні методи (скарги, анамнез, загально-соматичне, неврологічне, нейросудинне обстеження, офтальмологічне обстеження), лабораторні дослідження (клінічні та біохімічні аналізи крові, ліквору), інструментальні методи (ангіографія, ультразвукова доплерографія, дуплексне сканування, комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія, позитронно-емісійна томографія).

Тема 13. Лікарські препарати, які застосовуються у дитячій неврології.

Групи препаратів, які застосовуються для лікування неврологічних захворювань: нейропротектори; препарати, які поліпшують мозкову гемодинаміку; протипаркінсонічні; антиконвульсанти; антимігренозні, вегетотропні, антиатеросклеротичні, біогенні стимулятори; нейролептики; антистрессові препарати; інтерферони, антистрессові препарати; препарати, які застосовуються при нервово-м'язових захворюваннях, при аутоімунних і демієлінізуючих захворюваннях, при герпетичних ураженнях, при м'язових дистоніях та гіперкінезах та інші.

Тема 14. Практичні навички. Розбір клінічних випадків.

Тема 15. Залікове заняття.

3. Структура навчальної дисципліни за вибором «Актуальні проблеми дитячої неврології».

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС	Індивідуальна СРС
1. Судинні захворювання головного та спинного мозку.	-	2	4	Самостійне вивчення поза аудиторних тем.

				Участь у роботі студентського наукового гуртка, міжвузівська олімпіада.
2. Епілепсія і неепілептичні пароксизмальні розлади.	-	2	2	
3. Перинатальна енцефалопатія.	-	2	2	
4. Інфекційні ураження нервової системи. Гостра респіраторна хвороба COVID-19 спричинена корона вірусом SARS-COV-2.	-	2	2	
5. Головний біль: первинний, вторинний. Інші види болю.	-	2	2	
6. Патологія ВНС: астеничний синдром, психо-вегетативний синдром, панічна атака.	-	1	2	
7. Захворювання периферичної нервової системи.	-	1	2	
8. Спадкові захворювання нервової системи.	-	2	2	
9. Демієлінізуючі захворювання нервової системи.	-	1	2	
10. Соматоневрологічні синдроми.	-	1	2	
11. Невідкладні стани: розлади свідомості, епілептичний напад, епілептичний статус, асфіксія новонародженого, гіпертензивний криз, гостра церебральна недостатність.	-	2	4	
12. Функціональна діагностика захворювань нервової системи.	-	2	2	
13. Лікарські препарати, які застосовуються у неврології.	-	2	2	
14. Практичні навички. Розбір хворих.	-	2	4	
15. Залікове заняття	-	2		
Усього годин 60 / 2 кредити ECTS		26	34	

4. Лекції не передбачено.

5. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Клінічна анатомія та фізіологія нервової системи у дітей. Принципи будови та функціонування нервової системи. Вивчення анамнезу та методика дослідження неврологічного статусу дитини з урахуванням вікових особливостей. Топічний діагноз в дитячій неврології.	6
2.	Перинатальні ураження нервової системи: гіпоксично-ішемічні, гіпоксично-геморагічні ураження головного мозку, пологова травма спинного мозку, акушерські парези та паралічі. Внутрішньоутробні інфекції (TORCH-інфекції). Дитячий церебральний параліч. Медико-соціальна реабілітація дітей з ДЦП.	6

3.	Епілепсія та неепілептичні пароксизмальні стани в дитячому віці. Закрита черепно-мозкова та спінальна травма у дітей. Види та нозологічні форми головного болю. Мігрень. Патологія лікворної системи, менінгеальний та гіпертензивний синдроми. Види гідроцефалій.	6
4.	Інфекційні, інфекційно-алергічні, демієлінізуючі захворювання нервової системи в дитячому віці. Спадкові нервово-м'язові захворювання у дітей. Міастенія. Факоматози. Додаткові методи дослідження в дитячій неврології. Практичні навички. Залікове заняття.	8
Всього годин практичних занять		26

6. Види самостійної роботи студентів (СРС) та її контроль

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Клінічна анатомія та фізіологія нервової системи у дітей.	2
2	Принципи будови та функціонування нервової системи.	2
3	Вивчення анамнезу та методика дослідження неврологічного статусу дитини з урахуванням вікових особливостей.	2
4	Топічний діагноз в дитячій неврології	2
5	Перинатальні ураження нервової системи: гіпоксично-ішемічні, гіпоксично-геморагічні ураження головного мозку.	2
6	Пологова травма спинного мозку, акушерські парези та паралічі.	2
7	Внутрішньоутробні інфекції (TORCH-інфекції).	2
8	Дитячий церебральний параліч. Медико-соціальна реабілітація дітей з ДЦП.	2
9	Епілепсія та неепілептичні пароксизмальні стани в дитячому віці.	2
10	Закрита черепно-мозкова та спінальна травма у дітей.	2
11	Види та нозологічні форми головного болю. Мігрень.	2
12	Патологія лікворної системи, менінгеальний та гіпертензивний синдроми.	2
13	Види гідроцефалій.	1
14	Інфекційні, інфекційно-алергічні, демієлінізуючі захворювання нервової системи в дитячому віці.	2
15	Спадкові нервово-м'язові захворювання у дітей. Міастенія.	2
16	Додаткові методи дослідження в дитячій неврології.	1
17	Практичні навички. Залікове заняття.	4
Всього годин самостійної роботи студента		34

7. Індивідуальне завдання.

Індивідуальне завдання виконується студентами самостійно під керівництвом викладача. Мета індивідуального завдання - самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення та практичне застосування знань студента з навчального курсу, розвиток навичок самостійної роботи. Індивідуальне завдання має вигляд самостійної реферативної роботи студента і складається з розділів: зміст завдання, теоретична і практична складова, висновок, список використаної (сучасної) літератури. Розкриття індивідуального завдання повинно мати практичну направленість, рекомендації щодо профілактики та реабілітації для покращення якості життя хворого.

До індивідуальних завдань при вивченні дисципліни за вибором «**Актуальні проблеми дитячої неврології**» належать: самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять, підготовка до практичних занять та до залікового заняття.

Самостійне вивчення наступних позааудиторних тем:

1. Пологова травма спинного мозку, акушерські парези та паралічі.

2. Дитячий церебральний параліч. Медико-соціальна реабілітація дітей з ДЦП.

3. Види та нозологічні форми головного болю. Мігрень.

4. Спадкові нервово-м'язові захворювання у дітей. Міастенія.

8. Методи навчання

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

а) лекції (не передбачено).

б) практичні заняття,

в) самостійна робота студентів (СРС).

Практичні заняття передбачають:

1) дослідження студентами неврологічного статусу здорової дитини;

2) дослідження студентами статусу при різних захворюваннях нервової системи; виявлення симптомів і синдромів;

3) встановлення топічного і клінічного діагнозу; проведення диференційного діагнозу;

4) призначення сучасного лікування дітям з неврологічними захворюваннями;

5) вирішення ситуаційних задач різного рівня важкості;

Головною метою курсу з актуальних проблем дитячої неврології є навчання студентів теоретичним основам, навичкам обстеження неврологічних хворих, методології постановки діагнозу неврологічного захворювання, вибору тактики лікування та надання термінової допомоги при невідкладних станах та різній неврологічній патології.

Крім того, для студентів цього факультету питання програми викладаються з урахуванням віку. Велика увага приділяється вивченню наслідків перинатальної патології і пологової травми, спадково-дегенеративним захворюванням.

Таким чином, студенти медичного факультету, які вивчатимуть курс актуальних проблем дитячої неврології по запропонованій програмі, повинні знати клінічну анатомію, фізіологію нервової системи, симптоми ураження різних відділів нервової системи; повинні вміти поставити діагноз неврологічного захворювання, провести диференціальний діагноз та лікування хворих на судинні, інфекційні, демієлінізуючі, спадково-дегенеративні захворювання, епілепсію, захворювання периферичної та вегетативної нервових систем та інше.

Студенти також повинні оволодіти практичними навичками дослідження стану неврологічного хворого дитячого віку, вивчення рухової, сенсорної систем, черепних нервів; розуміти основні показники допоміжних методів дослідження в неврологічній клініці (рентгенологічних, комп'ютерно-томографічних, електрофізіологічних, біохімічних та ін.).

9. Методи контролю

- Види контролю (поточний і підсумковий)

- Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану (залік)

10. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу (навчання студентів теоретичним основам, навичкам обстеження неврологічних хворих, методології постановки діагнозу неврологічного захворювання, вибору тактики лікування та надання термінової допомоги при невідкладних станах та різній неврологічній патології.). **Форми оцінювання поточної навчальної діяльності** мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

10.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною). При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

Оцінювання самостійної роботи: Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються також на аудиторному занятті.

11. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на

певному освітньо-кваліфікаційному рівні та на окремих його завершених етапах за національною шкалою та шкалою ECTS. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію студента.

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених робочою навчальною програмою. Семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю.

Форма підсумкового контролю успішності навчання (залік)

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$X = \frac{CA \cdot 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисципліни, що завершують сязаліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200
4.97	199
4.95	198
4.92	197
4.9	196
4.87	195
4.85	194
4.82	193
4.8	192
4.77	191
4.75	190
4.72	189
4.7	188
4.67	187
4.65	186
4.62	185
4.6	184
4.57	183
4.52	181
4.5	180
4.47	179

4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.45	178
4.42	177
4.4	176
4.37	175
4.35	174
4.32	173
4.3	172
4.27	171
4.24	170
4.22	169
4.19	168
4.17	167
4.14	166
4.12	165
4.09	164
4.07	163
4.04	162
4.02	161
3.99	160
3.97	159
3.94	158

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.92	157
3.89	156
3.87	155
3.84	154
3.82	153
3.79	152
3.77	151
3.74	150
3.72	149
3.7	148
3.67	147
3.65	146
3.62	145
3.57	143
3.55	142
3.52	141
3.5	140
3.47	139
3.45	138
3.42	137
3.4	136

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.37	135
3.35	134
3.32	133
3.3	132
3.27	131
3.25	130
3.22	129
3.2	128
3.17	127
3.15	126
3.12	125
3.1	124
3.07	123
3.02	121
3	120
Менше 3	Не достатньо

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну (національну) шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки. Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „А”, „В”, „С”, „D”, „Е” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F(«2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „Е”.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об’єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

13. Методичне забезпечення.

1. Матеріали підготовки до практичних занять.
2. Матеріали підготовки до лекцій.
3. Презентації лекцій.
4. Методичні вказівки до практичних занять.
5. Варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів.
6. Тестові завдання для підсумкового тестового модульного контролю.
7. Тестові завдання для щоденного контролю.
8. Варіанти теоретичних питань для самостійного вивчення.
9. Презентації до практичного заняття.
10. Відеоматеріали (відеофільми та відеофрагменти), фотоматеріали, схеми, алгоритми виконання практичних навичок.

14. Рекомендована література:

Базова

1. Неврологія: нац. підручник для студ. вищ. мед. навч. закл. IV р. акред. / за ред. І.А. Григорової [Григорова І.А., Соколова Л.І., Герасимчук Р.Д., Гриб В.А., Дзяк Л.А., Козьолкін О.Я.]. - К.: Медицина, 2020. - 640 с. 3 -е вид., виправлене.

2. Топічна діагностика патології нервової системи. Алгоритми діагностичного пошуку. Шкробот С.І., Салій З.В., Бударна О.Ю. Укрмедкнига, 2018, 156с.
1. Боженко М.І., Негрич Т.І., Боженко Н.Л., Негрич Н.О. Головний біль. Навчальний посібник.-К.: Видавничий дім Медкнига, 2019.-48с.

Допоміжна

1. Stuhan Davis. Neurology: NEUROLOGY CLINICAL PRACTICE AND CRITICAL CARE: The Clinical Practice of Neurology (Kindle Edition) Amazon Digital Services LLC (August 22, 2019).
2. Mervat Wahba. The Clinical Practice of Critical Care Neurology: clinical localization, Diagnosis & Treatment in Clinical Neurology and Neuroanatomy, of Neurological disorders and the investigative modalities (Kindle Edition) Amazon Digital Services LLC (August 8, 2019)
3. Lidia Morawska, Donald K Milton. It is Time to Address Airborne Transmission of COVID-19. Clinical Infectious Diseases, ciaa939, <https://doi.org/10.1093/cid/ciaa939>. Published: 06 July 2020.
4. Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). CASES, DATA & SURVEILLANCE. Data on COVID-19 during Pregnancy. Updated July 23, 2020.
5. Coronavirus: These maps show risk levels for every county and every state in real time. By KURT SNIBBE | Southern California News Group. PUBLISHED: July 13, 2020.
6. Наказ МОЗ України від 28.03.2020 № 722 «Організація надання медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19)».
7. Наказ МОЗ України від 21.07.2020 № 1653 "Про внесення змін до протоколу «Надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19)» «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2». ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2020 р. № 255.
8. Golbe L.I. A Clinician Guide to Progressive Supranuclear Palsy. – Rutgers University Press, 2019. – 173 p.
9. Textbook of Stroke Medicine / Third Edition / Eds. M. Brainin & W. Heiss. – Cambridge, 2019. – 459 p.
10. Neurologic-Psychiatric Syndromes in Focus. Part 1 – From Neurology to Psychiatry / Ed. J. Bogousslavsky. – Karger, 2019. – 128 p.
11. Слободяник Г. І. Екстрена та невідкладна медицина. Перша долікарська та лікарська допомога: підручник. 2-ге вид. Київ, 2021. 168 с.
12. Стандартизація в нейрохірургії. Частина 1. Травматичні ушкодження центральної та периферичної нервової системи. За ред. академіка НАМН України, проф. С.Г. Педаченко. Київ: ДУ «ІНХ НАМНУ», 2019. 152 с.
13. Швець А.В., Подолян Ю.В., Голінко М.І. Особливості відновлення функціонального стану військовослужбовців після черепно-мозкової травми, що поєднана з акубаротравмою. Запорізький медичний журнал. 2020. Том 22 №3. <https://doi.org/10.14739/2310-1210.2020.3.204905>.
14. 21. Brinckmann M.P., vanNoort B.M., Leithner C., Ploner C.J. Neurological Emergencies in Refugees. Front Neurol. 2018; 9: 1088. doi: 10.3389/fneur.2018.01088
15. 22. Furlan J.C., Gulasingham S., Craven B.C. Epidemiology of War-Related Spinal Cord Injury Among Combatants: A Systematic Review. Global Spine J. 2019; 9(5): 545–558. doi: 10.1177/2192568218776914
16. 23. Kong L-Z, Zhang R-Z., Hu S-H., Lai J-B. Military traumatic brain injury: a challenge straddling neurology and psychiatry. Mil Med Res. 2022; 9: 2. doi: 10.1186/s40779-021-00363-y
17. 24. [Krishnan](#) A. Military Neuroscience and the Coming Age of Neurowarfare. Routledge. 2018:280 pp.

18. 25. Mahase E. Living in a war zone increases heart disease and stroke risk years after conflict ends, study finds. *BMJ*. 2019; 365. doi: <https://doi.org/10.1136/bmj.12367>
19. 26. Phipps H., Mondello S., Wilson A., Dittmer T., Rohde N.N., Schroeder P.J. et al. Characteristics and Impact of U.S. Military Blast-Related Mild Traumatic Brain Injury: A Systematic Review. *Front Neurol*. 2020; 11: 559318. doi: 10.3389/fneur.2020.559318
20. 27. Saiko, O. Clinical analysis of cerebrovascular disease among military evacuated to Military Medical Clinical Center of the West Region from the zone of combat in the Eastern Ukraine. *INTERNATIONAL NEUROLOGICAL JOURNAL*. 2021; 7.109:10–16. <https://doi.org/10.22141/2224-0713.7.109.2019>.
21. 28. Tate D.F, Dennis E.L., Adams J.T., Adamson M.M., Belanger H.G., Bigler E.D., et al. Coordinating Global Multi-Site Studies of Military-Relevant Traumatic Brain Injury: Opportunities, Challenges, and Harmonization Guidelines. *Brain Imaging Behav*. 2021; 15(2): 585–613. doi: 10.1007/s11682-020-00423-2
22. 29. Лайм-бореліоз. Діагностичні критерії, лікування та профілактика: метод. Рекомендації/уклад.: М.А.Андрейчин, В.С.Копча, М.І.Шкільна та ін.-Тернопіль: ТДМУ, 2019. 52с.
23. 30. Мальцев Д. В. Герпесвірусні інфекції. — К.: Центр учбової літератури, 2019. — 270 с.
24. 31. Неврологічні ускладнення СНІДу. Зозуля І.С., Зозуля А.І., Волосовець А.О./Міжнародний неврологічний журнал, ISSN 2224-0713 (print), ISSN 2307-1419 (online) № 2 (104). 2019
25. 32. Невротичні, пов'язані зі стресом розлади, посттравматичній стресовий розлад: Методичні вказівки для підготовки студентів до практичних занять /упоряд. Г.М. Кожина, Г.О.Самардакова, Л.Д.Коровіна, Л.М.Гайчук. Харків: ХНМУ, 2018. 27 с.
26. 33. □ William W. Campbell, Richard J. Barohn. DeJong's The Neurologic Examination (Hardcover) LWW; Eighth edition (July 9, 2019).
27. 34. □ Osama O. Zaidat, Alan J. Lemer, J. Douglas Miles. The Little Black Book of Neurology (Paperback) Elsevier; 6 edition (April 30, 2019).
28. 35. Stuhan Davis. Neurology: NEUROLOGY CLINICAL PRACTICE AND CRITICAL CARE: The Clinical Practice of Neurology (Kindle Edition) Amazon Digital Services LLC (August 22, 2019).
29. 36. Mervat Wahba. The Clinical Practice of Critical Care Neurology: clinical localization, Diagnosis & Treatment in Clinical Neurology and Neuroanatomy, of
30. Neurological disorders and the investigative modalities (Kindle Edition) Amazon Digital Services LLC (August 8, 2019)
31. **15. Інформаційні ресурси:**
32. джерела Інтернет
33. http://meduniv.lviv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=137&Itemid=173&lang=uk
34. Nevrologi.com.ua
35. Neurology.com.ua
36. <http://www.mif-ua.com/archive/mezhdunarodnyij-nevrologicheskij-zhurnal/numbers>
37. <http://neuronews.com.ua>